

— Ta foreldra med på internett

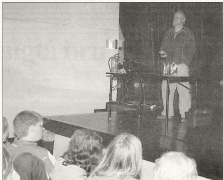
Ungdomane jula 12 til 17 de fylte Marsanger samfunnsstudie og sat fyllingsen i sikt og ein halv time og lausende på Høel som forelesing i skole og i kvart og i kvart i Marsanger.

— Ta med foreldra dykkar og vis dei korleis NISN verkar. La mer og får bli venner på Facebook, sa Ola Ø. Høel til skulelevane som fylte Marsanger samfunnsstudie onsdag. I ein og ein halv time sat ungdommane og lytta til den tidlegare politimannen sine erfaringar om feil bruk av internett.

Ungdomane i alder 12 til 17 år. Skuleleide kollektive stema var høyrande då den tidlegare politimannen Ola Ø. Høel oppmøtte ungdommane som ikkje ta foreldra med seg inn i verda dei har på internett. Etter kvart som Høel drog fram dei stema danna etter dei hadde om korleis internett kan bli brukt på feil måte, vicka dei som at ungdommane tok budskapet til seg. Høel hadde også ein forelesing for vaksane same kveld. Dette var ein del av opplegget med linja Trygghetsskule.

Foreldra

— Foreldre dine kan hjelpe dere i å få inn inn som står i e-posten

inn på sida, til domes «betyr»

forelesings og viser ein film der

settet. Da kan på deg ut for å vere

Foredra

– Foreldra dine kan hjelpe korreje å få lese lese som står i e-posten din. Men du kan korreje inniye i bruket du av datamaskina. Foreldra vil kunne korreje at du vil lese de ditt med på nettet, og at du vil lese fra du har kontakt med, sa Høel, og viste eit danna på ein chatkanal for unge under 18 år. I margin sto det ei liste over lesen som var

Ole P. Høel har 15 år erfaring på politiet, det meste i den politet som som spesialundersøker innførte datatransmisjoner.

inn på sida, til danna «kopy/for-skrift».

– Det var færre 750 namn på unge jenter på datamaskina til skoleplasmaTTs, og mange av jentene viste hjelpe om at dei var lagte på maskina sine. Det var gald ein annan mama, og desse nemne har hjelpe gode kontaktar. Til forskal foreldra tykkar vite lesen du har kontakt med på internet, sa Høel, og la til at han skulle fortelje dette til foreldra sine foreldra.

– I dei offisielle rett skal du vere anonym, sa Høel som ikkje var anonym om å legge ut bilde av seg sjølv lesare på nettet.

– Det finst sidar der folk gir poeng til kvarandre ut frå korleis dei ser ut. Det er det gjort å bli riven med, slik at du legg ut eit bilde av deg sjølv med rumpe bar, sa Høel, og viste eit danna på nettopp det. Han la til at fleire og fleire arbeidsgjevarar ser på Google for å finne ut meir om dei som har sett på ein jobb.

– Du har ingen angraknapp å trykke på når du har lagt ut bilde på internet, sa han.

Mobbing

– Vei du verkeleg lesen som er på den andre sidet, spurde Høel

forsamlings og viste ein film der ein gut, etter å ha vore litt pågående på chatkanalen, fekk ei jente til å vise bakenden sin framfor vakkamennet. Bilet kom for henne inn. Han hadde open skjorte fordi dei snart skulle riste, og han var for å få jente til å skande seg. Vakkamennet la seg opp ei jente sto og viste rumpe si, medan ein mann i bar overkropp sto i bakgrunnen. Oten og jente kjende kvarandre, men guten sende filmklippet vidare til kameragjengen sin. Dei sende det vidare til ber til jente og til læreren henne.

– Du vil aldri lese som blir gjort i den andre enden av sambandet, påpekte Høel. Han ikkje også mot å legge ut dei som i utgangspunkt er utvalde bilde. Han viste eit danna av nokon flustilte, der dei av intervjuet var yngre.

– Viss du brukar bilde der det går fram at du eig dyne (bilde) jentene eller verdifullt korn, og samstundes skriv på Facebook at du søker på ferie i Italia, så er det ein invitasjon til kjærlingar om å kome og gjøre innbrot, somde Høel som eit danna. Han fokuserte også på mobbing.

– Det er len å byrje å snakke med når du kan vere anonym på

nettet. Du kan gi deg ut for å vere lesen som helst og du kan lese lesen som helst. Mobbing på internet og gjennom SMS-meddelingar er kraftigare enn andre stadar. Å bli mobbe på nettet står svært høyt. Vikene er ikkje, og vert ikkje, les som kanskje. Når både Telefon og Net-Cam, som tar pengar på at folk sender SMS-meddelingar, gir ut og har ein meir felleskikk, risikerer det danna at eit problem, sa Høel.

– Internet er korn for å bli. Vi er sjølv ansvarlege for bruket vår av internet. Internet er flustilte, og vi kunne oss der, spurde Høel og fekk eit klat ja til svaret.

– Det er flustilte når vi brukar det nett. På foreldra tykkar på bussen, og danna vil gå ut dei same. Eg håpar de ikkje gjør dei same bilde som dei og har vist danna på, sa Høel til ei høytare forsamling.

– Det er sjelden og kan panna så lange utan å bli vira av at ungdomar har lyst til å gå. Eg er jo berre ein 60-åring som kjem og pratar eit språk dei skjemt, sa Høel til Yng Sjøen eller foredraget.